

Heemkundige Kring

MAGAZINE

Dr. Croquet - Walem

De Zonnebergen

nummer 17 - lente 2010

Colofon

Dit magazine is een uitgave van de vzw Heemkundige Kring Dr. Croquet Walem

vzw Heemkundige Kring Dr. Croquet Walem

Kloosterstraat 76 | B-2800 Walem
www.heemkundewalem.be
info@heemkundewalem.be

Jaargang 5, nummer 17, lente 2010

U kunt lid worden door overschrijving van 7 euro op rekeningnummer 733-2426000-60. Dan krijgt u de volgende nummers van ons tijdschrift in uw bus.

Redactie en medewerkers van dit nummer:

Willy Coeckelbergh, Theo De Vos, Jurgen Van Beersel, Jan Van Buggenhout, Tom Van Buggenhout, Sabine Van Malderen, Maurits Van Oosthoven, Albert Verbiest, Dirk Verreth, Kris Verreth

Wij danken in het bijzonder onze ereleden:

Jan Bergé
John De Wilde
Apotheek Goyvaerts
Groep Gilon BVBA
Jan Kuypers (Het Oude Klooster)
Dokter Jo Liekens
Eddy & Annabel Merckx-Tanghe
Paul Morrens
Bart & Ann Ooghe-Poot
Peeters-Van Laer Schrijnwerkerij
Willy Pittoors (Elektro Pittoors)
Jaak & Lea Poot-Janssens
Alex Ressler
Frans Rijmenams
Hugo Rom
Bouwwerken Dirk Van de Brul
Veearts Bart Van der Kuylen
Gina Vandoorne (Slagerij Gina)
Stefaan Van Malderen
Dokter Urbain Van Walleghem
Eric Verbiest

Inhoud

Editoriaal

Terug in de tijd

Willy Coeckelbergh neemt ons mee terug in de tijd: van kleine dorpsjongensschool evolueerde 'zijn school' tot een volwaardige gemengde lagere school met 273 leerlingen

(Voor)geschiedenis

Ook vóór het ontstaan van 'de Zonnebergen' konden de Walemse jongens hier onderwijs 'genieten': ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de school schreef toenmalig schoolhoofd Louis Schelkens hier een artikel over, dat we graag voor u hebben samengevat

Verhuis naar de Zonnebergen

Albert Verbiest maakte het zelf mee: de verhuis van de Koning Albertstraat naar de huidige locatie

De jaren '30-'40

Getuigenis van Maurits Van Oosthoven, die toen een kleine kadee was

De jaren '50

Artikel - in 2 delen verschenen in tijdschrift "t Zonnebergske" - geschreven door 'de meester van toen' (Louis Schelkens)

De jaren '60

Theo De Vos vertelt over het leven binnen en buiten de school in de woelige sixties

De jaren '70

Tom Van Buggenhout heeft het over beestjes en zoveel meer

De jaren '80

Jurgen Van Beersel vond toen zijn Dallas in Walem

De Loop van de Zonnebergen

Een jaarlijks sportief hoogtepunt!

Het molenhuis

Over de meesters Vos, Bos, Bart en Willem?

Verklaring foto's voorpagina

- Derde graad 1934-1935 (klas die later verhuisde naar de Zonnebergen) - het jongetje aangeduid met een kruisje is Albert Verbiest
- Zesde leerjaar 2009-2010 (jubileumjaar)

Help ons, wij zoeken klasfoto's!

Ons tweede tijdschrift van 2010 is gewijd aan de 75ste verjaardag van de school op de Zonnebergen. Momenteel is dat nog de enige school in Walem, die bij de aanvang in 1935 startte als 'de jongensschool'. Dat het de school na 75 jaar nog steeds goed gaat, blijkt uit het recente feit dat een aantal klassen nieuwe gebouwen betrokken.

Dit tijdschrift wordt verspreid op 500 exemplaren: niet enkel de leden van de heemkundige kring ontvangen het, ook alle scholieren van de Zonnebergen krijgen een gratis exemplaar mee naar huis. We bedanken de school om hiervoor met onze vereniging te willen samenwerken. Misschien komt u hierdoor voor het eerst met onze vereniging in aanraking en bent u wel nieuwsgierig naar ons werk? Dan kan u zich abonneren op dit tijdschrift. Stort € 7,- op 733-2426000-60 en u ontvangt in 2010 nog twee nummers van ons tijdschrift.

In het najaar van 2011 organiseert de heemkundige kring een tentoonstelling met als thema 'Jeugd' met de bedoeling de verschillende Walemse onderwijsinstellingen en de jeugdbewegingen aan bod te laten komen. We zijn nog steeds op zoek naar bruikbaar materiaal voor deze tentoonstelling; dit is dus een oproep om een zoektocht te ondernemen in uw schuif en op uw zolder. Het zijn vooral klasfoto's die ons interesseren, want we wensen het overzicht zo volledig mogelijk te maken. We richten deze dringende vraag aan iedereen die in Walem school liep (zowel in de jongens- als in de meisjesschool): help ons onze collectie uit te breiden, spreek klasgenoten van toen aan, breng ouders en grootouders op de hoogte van deze oproep en vraag of ze de klasfoto's ter beschikking willen stellen; wij scannen ze in en bezorgen ze u terug. Neem hiervoor contact op met Jan Van Buggenhout of Hugo Rom (of een van de andere kernleden van de kring).

Een school is een bijzondere plaats; voor ieder kind is de schooltijd het eerste grote venster op de wereld dat opengaat. De herinneringen aan die tijd zijn meestal diep, intens en blijvend; ze ademen en ruiken naar 'spelen en leren', naar een tijd waarin alles nieuw was en vol verwachting voor de toekomst... Voor dit tijdschrift zochten we getuigenissen van scholieren die school hebben gelopen in die 75 jaar. Hoe beleefden ze hun schooltijd, wat is hen bijgebleven? Zo zien we hoe sommige zaken geëvolueerd zijn en andere onveranderd bleven.

Zoals u zal vaststellen in dit tijdschrift, zijn de herinneringen aan de jeugd en de vroege schooltijd erg dierbaar. Daarom dragen we dit tijdschrift op aan de meesters en scholieren van toen, aan die van nu en aan die van later...

✍ Tom Van Buggenhout

Terug in de tijd

2010 - 1990: HET RECENTE VERLEDEN

2010: de school viert haar 75-jarig bestaan.

Deze viering gaat gepaard met de ingebruikneming van een eerste fase nieuwbouw.

Bouwen..., het laatste decennium was dat één van de hoofdzaken waar de Walemse jeugd, de ouders en het team mee werden geconfronteerd.

Alles heeft natuurlijk te maken met de explosieve groei van de schoolbevolking in de laatste 10 jaar.

In 1990 telde de school juist 124 kopjes, nu zijn we met 273.

Conclusie: steeds een gebrek aan lokalen, wat de stad heeft opgelost met het plaatsen van prefab-lokalen. Deze zijn vroeg of laat aan vervanging toe; vandaar de uitwerking van de planning van een nieuwbouw en dit in twee fasen.

't Kan veranderen. Een oud-leerling vatte het bondig maar correct samen: "Een school met een verdiep in Walem, wie had dat ooit kunnen denken!".

Meer leerlingen betekent ook automatisch meer leerkrachten.

In de laatste 10 jaar zijn dan ook heel wat collega's verschenen op het Walemse schooltoneel.

Juf Pascale was de eerste die in 1990 het team kwam versterken in de plaats van juf Joanna Vanhasbroeck, misschien bij enkelen onder u nog wel bekend als de juf met de gitaar.

Juf Pascale startte in de derde kleuterklas als duopartner van juf Josette Beckers.

▼ We laten de klok nu verder tikken en de jaartallen voorbischuiven. Volgt u mee?

4 1991: ontdebelen tweede graad; het derde leerjaar kreeg als leerkracht juf Raymonde Weemaes terwijl meester Coeckelbergh het vierde leerjaar onder zijn hoede nam. Hij combineerde dit met zijn taak als schoolhoofd. Schoolhoofd betekende in die tijd dat men 8 uren klasvrij was. Voor die uren moest dan een andere leerkracht aangesteld worden. Met een hele rits leerkrachten werden de partners (op professioneel gebied) van meester Coeckelbergh: Els Van Doorslaer, Eric Boey, Raoul De Vos, Iris Vercammen, Hilde Peeters, Els Deckers, Cynthia Van hoogenbemt, Hilde Delen.

En de jaren volgden elkaar op en steeds was er wel een nieuwe aanstelling te noteren.

Een schets:

- 1992: aanstelling van Katja Smets als leerkracht LO
- 1993: opsplitsing derde graad: meester Raoul De Vos komt lesgeven in het vijfde leerjaar
- 1993: juf Linda Croonen vervangt juf Josette Beckers
- 1994: Het aantal leerlingen bedraagt meer dan 180. Dat heeft tot gevolg dat meester Coeckelbergh als directeur klasvrij kan gemaakt worden. Het derde leerjaar komt onder de hoede van juf Els Deckers en in het vierde leerjaar krijgen we juf Hilde Delen.
- 1996: door het stijgend aantal kleuters kan een vierde kleuterleidster aangesteld worden: juf Carole Casteleyn.
- 1998-1999: we krijgen een duobaan in L3: de jaren van de twee Elsen, want juf Els Deckers en juf Els Van Doorslaer staan elk halftijds voor de klas.

In datzelfde schooljaar krijgen we de aanstelling van juf Wendy Stevens (die al vanaf 1993 leerkracht catechese was) als klastitularis in L2 en komt Chris Dockx in haar plaats de catechese op onze school verzorgen.

- 1999: we horen voor het eerst van een zorgcoördinator. Na 21 dagen school kunnen we er ook ééntje aanstellen. Het wordt juf Hilde Vanden Broeck.

- 1999: opsplitsing eerste leerjaar: juf Wendy Boulembereq wordt klastitularis van L1B en ook meester Bart Daems verschijnt in de school ter vervanging van juf Hilde Delen.

- 2000: ook het tweede leerjaar kan opgesplitst worden en L2B krijgt als klastitularis juf Karina Bastiaens.

- 2002: Onze beide juffen van het derde leerjaar nemen een andere opdracht aan en juf Ilse Somers wordt duopartner van juf Karina in L3.

- 2002: opsplitsing vierde leerjaar: aanstelling van juf Evy De Vos.

- 2004: aanstelling van juf Cynthia als leerkracht zedenleer in opvolging van meester Flor Mertens. Tijdens diezelfde periode krijgen we ook een nieuwe schoolnaam door de overgang naar het gemeenschapsonderwijs. Stedelijke Basisschool Walem (StebaWa) wordt in 2002 Basisschool de Zonnebergen.

Dat de school haar imago socialer wil maken, kan geïllustreerd worden door het gegeven dat sinds het schooljaar 1999-2000 de aanspreking van de leerkrachten wordt aangepast. Gedaan met een meester Ressler; die wordt van vandaag op morgen meester Willy. Meester Van den Bosch wordt meester Paul. Dat hebben we te danken aan een idee van juf Van Doorslaer die zelf juf Els wordt.

1990 - 1985: EEN EERSTE UITBREIDING

25 jaar geleden ging mijn voorganger meester Louis Schelkens met pensioen, een man die maar één hobby had: de school. (Foto links = het oude en het nieuwe schoolhoofd).

In oktober werd ik dan aangesteld tot directeur, want in Mechelen sprak men niet van schoolhoofden maar wel van directeurs. Ik bleef voor de klas staan en de derde graad kwam onder de hoede van meester Paul Van den Bosch in plaats van meester Schelkens.

25 jaar geleden telde de school exact 83 leerlingen, maar de groei was begonnen en in 1989 werden we de enige school in Walem.

Er werd dan ook gestart met de nieuwbouw. Wij vertoefden in die periode in de lokalen van de Vrije School en de kleuters bleven in het prefabgebouw (later de klaslokalen van LA5 en L3). Dat prefablokaal stond er van in 1985.

In 1984, met de komst van de kleuters, had juf Els Van Doorslaer moeten uitwijken naar de Theo Vinckxlaan. Ze mocht het kaartenhuisje aldaar inrichten als haar klaslokaal. Dat heeft gelukkig maar één jaar geduurd.

Het plaatsen van die prefab had ook voor gevolg dat de enkele leerlingen die zedenleer volgden als lokaal de prefab-berging kregen. Juf Marie Louise Joris heeft er zich in kronkels moeten draaien en haar lenigheid werd tijdens elke les uitgetest.

1985 - 1980: DAAR ZIJN DE KLEUTERS

Als we in de geschiedenis van de school een jaartal moeten onderstrepen is het: 1984!

Het Mechels stadsbestuur besliste om de school om te bouwen tot een basisschool. Dat hield in dat ook kleuters welkom waren in onze school.

Plannen maken is één, 17 kleuters bij elkaar sprokkelen in twee maanden vakantietijd is twee. We trokken meer dan eens die vakantie op pad door het dorp en, wat niemand verwacht had, gebeurde toch: we vonden 17 kleuters.

De stad had ondertussen een klaslokaal omgebouwd tot kleuterklas. Omgebouwd??? Men had gewoon een gat in de muur gekapt om een doorgang te maken naar de toiletten want de kleuterklas werd ondergebracht in het lokaal waar later L6A gehuisvest werd.

En wie stuurde de stad als kleuterleidster naar hier om zich te ontfermen over de drie- tot vijfjarigen: juf Els Dereymaeker. Je kan het niet dikwijls genoeg zeggen, maar ze stond met haar 17 kleuters aan de basis van ons huidig kleuteronderwijs dat nu aangegroeid is tot meer dan 100 ukjes.

1980 - 1970: EERSTE LOOP EN DE EERSTE MEISJES OP SCHOOL

Deze periode was de tijd van de eerste Loop van de Zonnebergen (1979).

Het was de tijd dat meester Jaak Buelens richting Mechelen trok en we vanuit Mechelen ene meester Willy Ressler mochten verwelkomen. 1977 was immers de tijd van de fusies. Ook onze school ont-snapte daar niet aan en we waren plots van een gemeentelijke school een stedelijke geworden.

Maar het was ook vooral de periode dat het Walems gemeentebestuur besliste om de school gemengd te maken (in 1973). Een cultuurschok! De baanbrekers van dat eerste uur waren met zes. Nu vertegenwoordigen de meisjes een flinke brok uit onze schoolbevolking.

De aanwezigheid van meisjes had voor gevolg dat het in die tijd verplichte vak 'handvaardigheid' diende ingevoerd. Juf Els Van Doorslaer werd hiervoor aangesteld.

Nog een voordeel in die periode: de koffiekkan kon thuisgelaten worden, want het koffiezetapparaat deed zijn intrede.

▼
6
▲

1970 - 1965: EEN ECHTE JONGENSSCHOOL

1968: pensionering van meester Huygelen en schoolhoofd E. Nauwelaers. In hun plaats kwamen twee in Walem wonende jonge leerkrachten, nl. meester Alex Ressler en ikzelf. Meester Schelkens werd aangesteld tot schoolhoofd, meester Buelens in het eerste leerjaar, Willy Coeckelbergh in het tweede leerjaar, Alex Ressler kreeg de tweede graad en meester Schelkens de derde graad als schoolhoofd met klas.

Verdwijnen van kolenhok en aanleggen van gasradiatoren.

De tijd van de alcoholstencils, de speelplaats van asfalt en zand, de tijd van Stans en Germaine die nog met houtschilfers de trede voor het bord opkuisen en met bruine zeep de vier klassen onder handen namen.

De klokbel, de lange speeltijden, de eerste aanloop naar een schoolfeest, de tijd van de stofjassen: wij met een grijze en het schoolhoofd met een beige.

De tijd dat we nog moesten lesgeven met een wit hemd en das en 's avonds met een bevuild hemd huiswaarts trokken, want elke speeltijd werd er een stuk 'afgeshot'; kortom de tijd dat sport al ingeburgerd was in onze schoolvisie....

1965 - 1945: SLECHTS DRIE KLASSEN, DE STRIJD OM TE OVERLEVEN

Na de oorlog telde de school slechts drie klassen.

In 1952 ging meester Gommaar Smets (*zie foto links*) met pensioen en werd hij als onderwijzer van de tweede graad opgevolgd door meester Schelkens (*zie foto rechtsonder*). Meester Nauwelaers (*zie foto rechtsboven*)

werd schoolhoofd en stond in voor het vijfde, zesde, zevende en achtste leerjaar. Meester Huygelen (*zie foto rechtsmidden*) had de allerkleinsten van het eerste en tweede leerjaar.

Het was de tijd dat leerkrachten lid waren van fanfares. Fanfares houden teerfeesten, meesters dus ook. Meester Gommaar Smets moet een fervent aanhanger van muziek geweest zijn en ook van teerfeesten. Hij was echter een eerlijk man en als hij 's maandags met een kater voor de klas stond, stuurde hij één van de leerlingen naar het

winkeltje van Mit Katrien om appelsienen te kopen. Dit was volgens hem de beste remedie tegen hoofdpijn. Wie durfde in die tijd de meesters te spreken?

1945 - 1935: DE OORLOGSJAREN, BOUW VAN EEN NIEUWE SCHOOL

Bouw van een nieuwe school op de Zonnebergen.

Een school met vier klassen, één voor elke graad, want toen bestond er nog een vierde graad, waar een illustere meester Tordoir (bijnaam Trottoir) - toch bekend bij de oudere Walemnaars - les gaf.

De tijd van de zandkoeren en het knikkerspel.

De tijd dat iedere leerling zijn lei en zijn griffel had, een doosje met een sponsje om de lei proper te vegen, een houten kistje met een uitschuifbaar deksel voor de potloden.

Eén schrift, enkel gebruikt als schoolschrift, de tijd van de pennenstok en de inktpot.

Kortom: de tijd van toen....

En als je van al die data en cijfers hoofdpijn hebt gekregen, denk dan aan meester Smets en koop een kilo appelsienen.

✍ Willy Coeckelbergh - directeur

